

Vihdin kunnan toiminnan ja talouden seuranta 1.1.-30.9.2024 sekä talousarviomuutokset

Kunnanhallitus 18.11.2024 § 264

233/02.02.02.00/2024

Johdanto

Kunnanvaltuusto 9.5.2022 hyväksyi kuntastrategiassa vuosille 2022-2025 vastuullisen taloudenpidon ja hyvinvoivan henkilöstön strategisiksi painopiste alueiksi kuuden muun strategisen painopisteen lisäksi.

”Vastuullisella taloudenpidolla varmistamme kuntamme hyvinvoinnin perustan. Käyttötalousmenot sovitetaan talouden asettamiin raameihin, jotta verotuksemme pysyy kilpailukyisenä. Priorisoimme investoinnit, jotka lisäävät kuntamme saavutettavuutta ja siten kasvutavoitteemme toteutumista. Kunnan vahvojen, strategian mukaisten peruspalveluiden ja hyvinvoivan yhteisön kulmakivenä on osaava, hyvinvoiva ja arvostettu henkilöstö, joka tuntee työnsä merkityksellisyyden kuntalaisille. Henkilöstötyötä tuetaan arvo- ja strategialähtöisellä johtamisella. Edistämme myönteistä ilmapiiriä ja yhteishenkeä kunnassa. Kehitämme toimintaamme jatkuvan parantamisen periaatteella.”

Talousarvion toteutumista seurataan ja raportoidaan kunnanhallituksen 15.1.2024 § 8 hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti. Valtuustolle raportoidaan talouden ja tavoitteiden toteumasta kolme kertaa vuoden aikana ennen tilinpäätöstä, talousraportit tehdään maaliskuun, kesäkuun ja syyskuun lopun tilanteesta. Kesäkuun toteumasta tehdään laajempi osavuosikatsaus. Talousarvion toteutumisen yhteydessä raportoidaan samalla toiminnallisten tavoitteiden tilanne. Liitteenä on kunnan talousraportti tilanne aikaväliltä 1.1 – 30.9.2024.

Toimielinten käyttötalous

Syyskuun loppuun mennessä koko kunnan talous on toimintakatteen osalta toteutunut lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakate toteutuisi ennusteen mukaisesti noin 300 000 euroa heikompana. Kuukausibudjetoidun arvion perusteella toimintakatteen toteuma olisi noin 900 000 euroa parempi.

Menopaineita on sivistyslautakunnan alaisessa toiminnassa opetuksen tulosalueella, missä esitetään tulojen osalta avustusten määrän alentamista ja henkilöstökulujen lisäystä sekä tulojen vähennystä liittyen aamu- ja iltapäivä toimintaan liittyen. Tuki- ja avustustilille ehdotetaan 400 000 euron tulomääräarvion vähentämistä johtuen arvioitua pienemmistä hankerahoista, joita on siirtynyt vuodelta 2023 ja joita on myönnetty vuodelle 2024. Henkilöstökuluihin ehdotetaan opetuksen tulosalueelle lisättäväksi yhteensä noin 500 000 euroa liittyen vähenevään hankerahoitukseen ja oppilaiden henkilökohtaisen ohjaajien tarpeen lisääntymiseen. Lisäksi vammaisoppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen osalta on huomattu virheellinen laskutusperuste, jonka takia palautetaan vuoden 2024 tuottoja takaisin hyvinvointialueille. Sivistyslautakunta käsittelee talousarviomuutosta 19.11.2024.

Keskusvaalilautakunnan osalta arvioitu avustusten määrä presidentin- ja eurovaaleihin oli ennakoitua pienempi ja kuluarvio kasvoi suuremmaksi kuin oli arvioitu, jonka takia esitetään valtuustolle talousarviomuutosta toimintatuottoihin -44 000 euroa ja toimintakuluihin 5 000 euroa.

Elinvoimalautakunnan osalta ehdotetaan lisättäväksi yhdyskuntatekniikkaan palveluiden ostoihin 100 000 euroa liittyen talvikunnossapidon kulujen nousuun ja Vihdin veden palveluiden ostoihin 70 000 euroa liittyen ylläpitäviin korvauksiin viemärikoista. Aineet, tarvikkeet ja tavarat- tilille ehdotetaan lisättäväksi 150 000 euroa, joista 100 000 euroa liittyy pääasiassa yhdyskuntatekniikkaan hulevesiverkoston kunnostamiseen ja Vihdin vedelle 50 000 euroa liittyen automaatiojärjestelmän ylläpitoon. Tämän lisäksi Vihdin veden toimintatuottoja ehdotetaan laskettavaksi 250 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden johtuen käyttömaksujen alenemasta.

Tuottojen puolella valmistukseen omaan käyttöön on lisätty aktivoituja tuloja investointien puolelta, mikä nostaa käyttötalouden tuloja. Palvelujen ostojen arvioidaan alittuvan noin 1 700 000 eurolla ja avustuksien 200 000 eurolla suhteessa talousarvion. Palveluiden ostojen vähentymistä selittää kuntaympäristöpalveluissa rakennusten ja alueiden kunnossapito, jonka kuukausibudjetoitu arvio on noin 400 000 euroa alle talousarvion. Koko kuntatasolla asiantuntijapalveluissa on myös alenemaa kuukausibudjetoituun noin 400 000 euroa. Tätä selittävät mm. Sarastian maksuosuuden aleneminen sekä se, että talousarviovalmistelussa varauduttiin Tieran maksuosuuden kasvuun osana palvelusopimuksen päivitystä, mutta sopimusta ei ole vielä päivitetty. Tämän lisäksi elinvoimapalveluissa palveluiden ostoissa arvioidaan käytettävän 300 000 euroa vähemmän palveluiden ostoja. Sivistyspalveluissa palveluiden osto on ennusteen mukaan noin 200 000 euroa alempi, jota selittää varhaiskasvatuksen palvelusetelitoiminnan vähentyminen.

Avustusten määrän alentumista selittää työmarkkinatuen ja kotihoidon avustusten väheneminen. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyisivät noin 200 000 eurolla, joista selittävät tekijät liittyvät kuntaympäristöpalveluiden yhdyskuntatekniikan ja Vihdin veden esitettyihin talousarviomuutoksiin.

Käyttötalouden muut erät

Verorahoituksen osalta on epävarmuuksia verotuloissa. Kunnallisverot ovat kehittyneet loppuvuoden aikana suotuisasti ja kuukausibudjetoidun arvion mukaan kunnallisverot ylittäisivät talousarvion noin 600 000 eurolla. Kuntaliiton verokehikko kuitenkin arvioi Vihdin osuudesta, että kunnallisverot jäisivät alle talousarvion noin 500 000 eurolla. Selvittäviä tekijöitä ei verokehikosta löydy. Loppuvuoden arviossa verotilitysten osalta arvioidaan olevan kuukausibudjetoidun arvion mukaisia ja ennakkotietojen mukaan vuoden 2024 veronpalautusten määräkin on ollut pienempi kuin vuonna 2023, joka puoltaa sitä, että kunnallisverojen osalta ei olisi odotettavissa muutosta, jonka takia verotuloarviota lähdetäisiin alentamaan. Yhteisöverojen tilitysten määrä on ollut heikompa johtuen talouden taantumasta ja arviot loppuvuoden tilityksistä on sen mukaisia,

että talousarviosta jäädytään noin 200 000 euroa. Kiinteistöverot ja valtionosuudet arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Rahoitustuotot- ja kulut arvioidaan nettona toteutuvan lähes talousarvion mukaisina. Korkotuotot ovat arviolta noin 100 000 euroa paremmat kuin talousarviossa on ennakoitu ja korkokulujen osalta ennustetaan noin 60 000 euroa pienempää korkokulua. Poistojen osalta esitetään poistotason alentamista noin 1,5 milj. eurolla. Investointien osalta, jotka eivät valmistu vuodelle 2024, vaan siirtyvät vuodelle 2025, tämä tarkoittaa myös poistotason alentumista.

Investoinnit

Investointien ennustetaan toteutuvan noin 8,2 milj. alle muutetun talousarvion. Toteuma syyskuun osalta on 15,5 milj. euroa ja toteumaprosentti 42,9%. Edellisen vuoden vastaava tilanne oli -13,8 milj. toteumaprosentti 38,8 %.

Osana talousarvioprosessia ja syyskuun ennusteen prosessia, on käyty lävitse vuoden 2024 investointeja. Monet esitettävistä investointimuutoksista on investointitasoa alentavia. Osa investointien määrärahojen siirtymisestä on otettu huomioon vuoden 2025 talousarviossa, joka madaltaa vuoden 2024 investointien määrärahaa.

Tämän lisäksi osa investoinneista on jäänyt alle kustannusarvion ja on investointeja, joita ei ole voitu aloittaa vuonna 2024. Ainoa määrärahaa lisäävä investointi on hyvinvointilautakunnan esitys, että Kultsan ensikertalaisen kalustamisen investointimäärärahaa nostetaan 20 000 eurolla perustuen kulttuurikeskus Kultsan toiminnan avaamiseen liittyviin menoihin, joita ei voitu etukäteen arvioida. Investointimäärärahan ylitys on perusteltua kulttuurikeskus Kultsan tanssisalin, auditorion ja ravintolan toiminnallisuuden viimeistelyllä.

Kokonaisuudessa syyskuun talouden ennusteraportti osoittaa, että tilikauden tulos olisi noin 1,6 milj. euroa positiivinen ja ylijäämä 2,2 milj. euroa.

Talousarviomuutokset

A. Esitettävät muutokset käyttötalouteen

Keskusvaalilautakunta, €	TA 2024	Muutos	MTA 2024 + muutos
Tuet ja avustukset tuloarvio	200 000	-44 000	156 000
Henkilöstökulut	-121 218	-15 000	-136 218
Palvelujen ostot	-46 662	10 000	-36 662
LTK:n sitovan toimintakatteen muutos	13 721	-49 000	-35 279

Sivistyslautakunta, €	TA 2024	Muutos	MTA 2024 + muutos
Tuet ja avustukset tuloarvio	1 102 900	-400 000	702 900
Henkilöstökulut	-40 017 788	-500 000	-40 517 788
LTK:n sitovan toimintakatteen muutos	-67 503 645	-900 000	-68 403 092

Elinvoimalautakunta, €	TA 2024	Muutos	MTA 2024 + muutos
Myyntitulot	6 122 004	-250 000	5 872 004
Palvelujen ostot	- 8 429 230	-170 000	-8 599 230
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 7 574 750	-150 000	-7 724 750
LTK:n sitovan toimintakatteen muutos	6 412 373	-570 000	5 842 373

Käyttötalouden muut osat, €	TA 2024	Muutos	MTA 2024 + muutos
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 498 765	-200 000	3 298 765
Poistot	-13 743 769	1 575 164	-12 168 605

B. Esitettävät muutokset investointiosaan toiminnoittain

Elinvoimalautakunta, €	TA 2024	Muutos	MTA + muutos
Hyvinvointialueen tilamuutokset ja korjaukset	300 000	200 000	-100 000
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset	- 1 450 000	650 000	- 800 000
Hiidenrannan päiväkotihanke	-300 000	290 000	10 000
Kirkonkylän VPK:n paloasema	-150 000	70 000	-80 000
Hyvinvointikeskuksen suunnittelu	-200 000	200 000	0
Kunnanviraston varikon parantaminen	-550 000	250 000	-350 000
Pappilanpellon koulun korjaus	-160 000	60 000	-100 000
Valmistuskeittiöiden peruskorjaukset	-520 000	220 000	-300 000
Aterian ja puhdistuksen irtaimen omaisuuden hankinta	-100 000	50 000	-50 000
Kalustohallit, liikuntapaikkatuotanto	-150 000	125 000	-25 000
Muu yhdyskuntatekniikan rakentaminen	-5 110 000	2 910 000	-2 200 000

Meritien rautasillan saneeraus	-200 000	100 000	-100 000
Yhdyskuntatekniikan irtaimen omaisuuden hankinta	-330 000	100 000	-230 000
Puhdasvesilaitoksen hankinnat	-150 000	50 000	-100 000
Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraaminen	-6 900 000	1 400 000	-5 500 000
Investoinnit muutos yhteensä		6 975 000	

Hyvinvointilautakunta, €	TA 2024	Muutos	MTA + muutos
Ensikertainen kalustaminen (KULTSA)	-100 000	-20 000	-120 000
Investoinnit muutos yhteensä		-20 000	

Kunnanhallitus, €	TA 2024	Muutos	MTA + muutos
Asunto-osakkeiden myynti	80 000	-80 000	0
Keskitetty tietohallinnon hankinnat	-250 000	200 000	-50 000
Konsernipalveluiden omaisuuden hankinta	-310 000	260 000	-50 000
Investoinnit muutos yhteensä		380 000	

Valmistelija	Jere Laine etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5554
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Kunnanhallitus 1. merkitsee talousraportin tiedoksi ja esittää edelleen sen valtuustolle tiedoksi merkittäväksi. 2. esittää valtuustolle hyväksyttäväksi ylläesitetyt talousarviomuutokset esittelytekstin mukaisesti.
Käsittely	Keskustelun yhteydessä kunnanjohtaja esitti, että kunnanhallituksen alaisuudessa olevan investoinnin ”konsernipalveluiden omaisuuden hankinta” muutos olisi 260 000 euron sijaan 210 000 euroa. Ville Könönen ja Mika Kukkula poistuivat kokouksesta ja Mika Herpiö siirtyi osallistumaan etäyhteyksin asian käsittelyn jälkeen kello 22.07.
Päätös	Kunnanhallitus 1. merkitsi talousraportin tiedoksi ja esitti edelleen sen valtuustolle tiedoksi merkittäväksi. 2. esitti valtuustolle hyväksyttäväksi ylläesitetyt talousarviomuutokset esittelytekstin mukaisesti huomioiden keskustelun yhteydessä tehdyn muutoksen.

Tiedoksi